

Meer inkomen voor koffieboeren in DR Congo

Betere productietechnieken en meer landbouwgrond zorgen voor een verdrievoudiging van de koffieproductie en verhoogd inkomen!!

RAPPORT OVER DE PERIODE: het jaar 2022

1. KORTE SAMENVATTING VAN HET PROGRAMMA

- **Locatie:** Boto-regio, provincie Zuid Ubangi, DR Congo
- **Korte omschrijving & doelstelling**

Kleine koffieboeren van specialty coffee (ROBUSTA) worden prioritair gesteund met investeringen voor hun plantages (landverwerving/uitbreiding, hoogwaardige planten en zaden, infrastructuur), in de verwerkingsprocessen (wasstations) en in de commercialisering. Werkkapitaal is vereist om de operationele continuïteit te verzekeren, alsook het voortbestaan van deze bedrijven. De professionalisering van 300 koffieboeren in hun productie van kwaliteitsvolle rode koffiebessen met meer dan 1800 T om het inkomen van de boeren en hun gezinnen te verhogen.

2. EFFECT/IMPACT: behaalde (tussentijdse) effect-indicatoren t.o.v. de doelstellingen (plan) van het programma.

2.1. Voorziene socio-economische en maatschappelijke impact (max 1 blz)

2.1.1. Tabel met effect-indicatoren (outcome)

Indicator	Baseline 2021	Doel 2022	Behaald 2022	Doel 2024	Doel 2026
Aantal ondersteund boeren (cumulatief aantal)	722	180	185	300	300
Hoeveelheid kg rode bessen/ha en producent	37.5 kg	2000 kg	3.500 kg	4000 kg	6000 kg
Totaal aantal gebouwde wasstations	0	0	0	4	10
Aantal boeren die hun inkomen verhoogden	-	0	0	120	300

2.1.2. Bespreking van de behaalde indicatoren en eventueel de redenen van afwijkingen t.o.v. plan

Het bedrag van de subsidie voor 2022 uit ons vijfjarenprogramma, gevalideerd door DGD, werd pas in juni overgemaakt. Hierdoor was er een vertraging in de effectieve start van onze financieringsactiviteiten voor microprojecten. De officiële start van onze activiteiten vond plaats in juli 2022. Toch hebben de Congodorpen-teams en hun partner CDI-Bwamanda de eerste helft van 2022 niet stilgezeten. Ze voerden veldverkenningen uit, werkten aan de voorbereidingen om gemeenschappen te mobiliseren om zich aan te melden voor het programma en identificeerden vooraf landbouwproducenten met ondernemerspotentieel. Op basis hiervan werd het opstellen van het actieplan voor de heropleving van de koffieteelt met de beoogde belanghebbenden vergemakkelijkt. Tegen het einde van 2022 hadden 185 nieuwe boeren (waaronder 10 vrouwen) geprofiteerd van een microproject dat gericht was op het vergroten van hun productiegebied met

behulp van zaailingen die gekocht waren van een lokale agromultiplier. De gebruikte variëteiten zijn van het tracheoresistente Java-INERA type.

De toch al slechte staat van de wegen en de zware regenbuien die de regio tussen oktober en december 2022 troffen, verstoorden de distributie van deze zaailingen ernstig, waardoor het schema voortdurend moest worden aangepast. Als direct gevolg daarvan, nam het overlevingspercentage van de getransplanteerde zaailingen af. Normaal gesproken ligt het sterftecijfer van zaailingen die in het kader van dit project in 2022 werden verplant rond de 10%, op 15%. Van de 72,1 ha die in 2022 werd overgeplant, overleefde slechts 61,3 ha de verplanting. Een significante oogst van deze jonge zaailingen wordt verwacht vanaf 2025.

- Van de 185 producenten die in 2022 werden ondersteund, hadden er 115 al minstens 0,25 ha in cultuur. In totaal hebben deze **115 producenten** 121,4 ha tracheoresistente koffie in cultuur, met een gemiddelde van 1 ha per producent. In 2022 produceerden deze 121,4 ha ondersteunde plantages een cumulatief volume van 424.900 kg (gemiddelde opbrengst per hectare van 3.500 kg rode bessen). Onder deze 115 telers zijn 3 vrouwen.
- **70 producenten hadden nog geen koffieplantages**; het project ondersteunde de teelt van dit nieuwe landbouwgebied. In totaal werd 72,1 ha koffiezaailingen geplant (overlevingspercentage 85% $\approx$ 61,3 ha bestaand). De gemiddelde bebouwde oppervlakte voor deze nieuwe producenten is 0,5 ha. De eerste productie van deze 61,3 ha is gepland voor 2025. Onder de 70 telers zijn 7 vrouwen (10%).

2.1.3. Bespreking bijsturingen in het volgend jaar om de vooropgestelde doelen op het einde van het programma (2026) alsnog te behalen.

Tot nu toe is er alle reden om aan te nemen dat de doelstellingen op het gebied van het aantal ondersteunde producenten, het areaal en de opbrengst per hectare aan het eind van het project (2026) bereikt zullen zijn. Wat overblijft is de kwestie van het verhogen van het inkomen, wat de kern en de drijvende kracht van dit project is. Om dit doel te bereiken, is het van cruciaal belang om afzetmogelijkheden te vinden... en de 'niche'-route moet met grote ijver worden verkend. In 2023 zal CONGODORPEN een grote strategische workshop organiseren om deze uitdaging aan te gaan. Het doel is om "de" meest geschikte verwerkingsroute te identificeren om rode bessen om te zetten in kwaliteitskoffie, zodat we kopers kunnen ontmoeten die een fatsoenlijke en winstgevende prijs kunnen garanderen voor de producenten die we ondersteunen. Naast de teams van Congodorp en CDI Bwamanda zal deze workshop worden bijgewoond door vertegenwoordigers van Belgische ngo's die actief zijn in de koffiesector in de DRC (Rikolto en Broederlijke Delen), vertegenwoordigers van landbouwfederaties in de DRC (op nationaal en provinciaal niveau), vertegenwoordigers van openbare instellingen die actief zijn in de landbouw- en economische sector (CONAPAC, enz.) en vertegenwoordigers van landbouwcoöperaties (koffie-cacao) die actief zijn in het oosten van de DRC. Het programma van belangrijkste doel van deze rondetafelconferentie is het identificeren van de strategische gebieden die moeten worden ontwikkeld voor de kwaliteitsverwerking van de seizoensoogst van december 2023.

2.2. Duurzaamheid

2.2.1. Welke stappen zijn in 2022 reeds gezet om tot duurzaamheid te komen op het einde van het programma?

De koffieteelt is niet nieuw voor de regio. Producenten hebben al een solide knowhow op het gebied van het beheer van deze teelt. Bovendien hebben we bij het identificeren van de telers bijzondere aandacht besteed aan het selecteren van hen die een serieus potentieel vertoonden voor het

ontwikkelen van een ondernemersgeest, waardoor de duurzaamheid van de investering werd gegarandeerd. Bovendien wordt de levensduur van koffieplanten geschat op minstens 15 jaar... wat ook de duurzaamheid van deze investering garandeert. En dan hebben we het nog niet eens over het feit dat CONGODORPEN een bewezen staat van dienst heeft in het ondersteunen van producenten in Zuid Ubangi (meer dan 50 jaar), dus we kunnen duurzaamheid van dit project bekomen. De geïnvesteerde koffieplanten en zaden zijn eigendom van de boeren.

2.2.2. Wanneer wordt of is dit project zelf bedruipend? Financiële duurzaamheid? Wat na 2026?

Door de bevolking te mobiliseren in een-op-ondernemen-gerichte aanpak, die innovatie en efficiëntie in waardeketen bevordert, zal deze interventie hun vermogen vergroten om zelf de kosten van de voortzetting van activiteiten op zich te nemen en aldus financiële duurzaamheid te garanderen.

In 2023 en 2024 zullen we werken aan de opbouw van een specifiek ondersteuningsmodel om het structureringsproces van coöperaties in de koffieteelt op gang te brengen en zo bij te dragen aan de duurzaamheid van de heropleving van koffie in Zuid-Ubangi.

3. AANPAK

3.1. Samenvatting van de belangrijkste activiteiten in 2022 die in de projectfiche opgenomen waren (max 1 blz)

- ✓ Identificatie en selectie van 184 nieuwe producenten. Het team van CDI Bwamanda bestreek een gebied van 2700 km².
- ✓ 329 producenten (cumulatief aantal) hebben deelgenomen aan de tien focusgroepen die specifiek bedoeld waren om de koffiesector in Zuid-Ubangi nieuw leven in te blazen en te ontwikkelen.
- ✓ 121,4 ha oude koffieplantages (tracheoresistent) werden ondersteund bij het verbeteren van de productie en transformatie technieken.
- ✓ 72,1 ha koffieplanten werden getransporteerd en overgeplant naar 160 telers.
- ✓ Ondersteuning voor producenten bij het oogsten en drogen van rode bessen
- ✓ Installatie van kiemkamers en kwekerijen

Activiteiten die niet direct onder dit project vallen :

- ✓ Inventarisatie van het potentiële aantal koffieproducenten in de hele provincie Zuid-Ubangi door ze in een database op te nemen en te karakteriseren. Tegen het einde van 2022 waren al 2084 koffieproducenten geïdentificeerd en al in productie in Zuid Ubangi (meer dan 51000 km²).

3.2. Samenvatting van de bestedingen t.o.v. budget van het jaar (EUR)

	Budget 2022	Bestedingen 2022	% afwijking
Investeringsen			
Productie – Transformatie - Commercialisatie	65.500	57.102,69	-13%
Capaciteitsopbouw			
Voorbereiding van het project (scoping en identificatie producenten)	400	339,36	-15%
Capaciteitsopbouw in <i>productietechnieken</i>	1.800	1.758,53	-2%
Capaciteitsopbouw in transformatietechnieken	-	-	-
Management, ondernemerschap & verkoopsorganisatie	500	634,25	+ 27%
Werkingskosten			
2 Motos	1.900	1.719,8	-9%
Personeelskosten			
CONGODORPEN: 1 deeltijds technisch adviseur landbouw	12.000	16.575	+ 38%
CDI-Bwamanda : 1 voltijdse animator	3.000	2.964,5	- 1%
TOTAAL	85.100	81.094,13	-5%
DGD subsidie bijdrage (80%)	68.080	64.875,3	
Eigen bijdrage ngo	17.020	16.218,83	

In 2022 stond in het licht van de opstart van het hele herlevingsproces van de koffieteelt, daarvoor werden de gemeenschap samenwerkingsdynamieken gestimuleerd, expertise en kennis uitgewisseld en in praktijk gebracht, en nog veel meer. De begroting van dit activiteitenpakket komt op 85.100 €, die gedeelte door MIKO ondersteund wordt. Via OVO ontvingen we de 7.500€ MIKO bijdrage. Daarvoor blijven we hiervoor MIKO van harte danken in naam van de Congolese plattelandsgemeenschappen.

3.3. Uitvoerende partners

Congodorpen werkt al sinds de oprichting samen met lokale partners. Zo werken we in Boto al sinds 1969 samen met partner CDI-Bwamanda-Congo. Congodorpen werd opgericht om deze partners te ondersteunen en treedt op als facilitator.

Het team bestaat uit 3 landbouwingenieurs (2 op het hoofdkantoor in Leuven en 1 op het plaatselijke kantoor in Kinshasa). Het partnerteam heeft ook 3 landbouwingenieurs, evenals agenten voor plattelandsontwikkeling die veel ervaring hebben met veldwerk. Al deze personeelsleden worden regelmatig bijgeschoold met het oog op capaciteitsopbouw op basis van technische en praktische waarnemingen in het veld. De teams van onze partners identificeren, kapitaliseren en ontwikkelen technische fiches die de technische ontwikkeling van de begeleidende boeren kunnen ondersteunen.

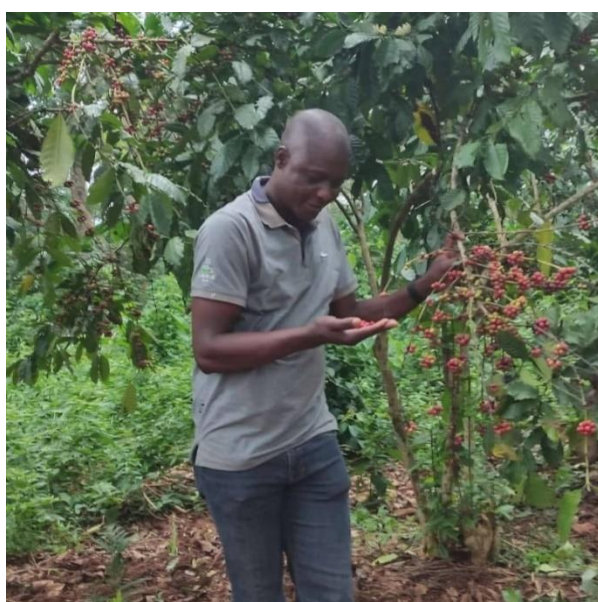
Elk personeelslid beschikt over een motorfiets en een computer, die in verhouding staan tot hun verantwoordelijkheden binnen het programma.

De administratieve en financiële verantwoordelijken van onze partnerteams beschikken allemaal over een krachtig boekhoudprogramma (Win Books) dat de monitoring en de financiële rapportage van de uitgevoerde activiteiten vergemakkelijkt.

3.4. Eventueel: nood aan expertise

- ✓ Installatie en uitrusting van wasstation, inclusief een gemotoriseerde trommelontpulper.
- ✓ Expertise in kwalitatieve torrefactie
- ✓ « Honey » of « Pulped natural » verwerkingsexpertise
- ✓ Uitgebreide fysische en organoleptische analyses van groene en gebrande koffie.

4. ENKELE FOTO'S

Figuur 1 - Ir. Aloïs Kuma – Landcoördinator van Congodorpen DRC – waardeert de kwaliteit van rijpe koffiebonen

Figuur 2 - Zaaillingen voor collectieve koffiekekerijen

Figuur 3 - Familiefoto: in het midden Trésor Andani, animator van CDI Bwamanda, die het veld van Mr. Thomas Dokonda bezoekt waar 1 maand eerder 0,5 ha koffiezaailingen werden geplant.

Figuur 4 - Na de introductie van een individueel microproject, distributie van werkmateriaal voor koffieteelt aan lokale koffietelers